

EXPUNERE DE MOTIVE

Excepția de neconstituționalitate are un regim legal diferit față de celelalte excepții procesuale, iar procedura de soluționare a acestei excepții beneficiază o reglementare specială, cu caracter derogatoriu de la dreptul comun.

Particularitățile semnificative ale acestei proceduri sunt legate de faptul că este un mijloc de control *a posteriori* al legilor, permițând în mod excepțional asocierea cetățenilor și a instanțelor judecătorești la exercitarea acestui control.

În derularea acestei proceduri speciale, au apărut însă aspecte de ordin practic negative, nedorite de legiuitor, în special referitor la aplicarea dispozițiilor legii privind **suspendarea automată a cauzei la instanța de fond ca urmare a formulării acestei excepții.**

Art.29 alin. 5 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale prevede că „ Pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă”.

Această **suspendare de drept** a judecării fondului, care operează automat, ca efect al sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate a fost baza legală a multor abuzuri de drept procesual înregistrate în practică.

Astfel, deși scopul procedurii speciale vizează în principal o garanție constituțională a apărării intereselor cetățenilor, mulți dintre aceștia au invocat neconstituționalitatea unor texte legale doar pentru a tergiversa cât mai mult derularea unui proces, urmărind obținerea unui *efect al invocării excepției*, și anume **suspendarea cauzei de fond.**

Părțile unui proces, care epuizează căile procedurale de suspendare a cauzelor prevăzute de Codul de procedură civilă în art.244, au la îndemână această suspendare reglementată în mod expres de o normă specială.

Faptul că invocarea neconstituționalității dispozițiilor legii este abuzivă și motivată doar de dorința de tergiversare a procesului este demonstrat de numărul mare de excepții **respinse ca neîntemeiate**, așa cum se arată în motivarea deciziilor Curții Constituționale publicate în Monitorul Oficial.

Conform datelor oficiale publicate de Curtea Constituțională, dintr-un total de **4259 decizii pronunțate** în perioada 1992-2005 în cauze care privesc controlul a posteriori al legilor, **au fost admise doar 165, reprezentând 3,87% din totalul excepțiilor invocate, restul fiind respinse ca neîntemeiate (în proporție covârșitoare de 96,13%)**.

Prin urmare, se impune modificarea acestei prevederi, în sensul introducerii unei **suspendări legale facultative**, întrucât întregul sistem de drept românesc se bazează pe dreptul de apreciere al judecătorului, în funcție de natura și împrejurările cauzei.

Trebuie menționat că a existat această suspendare facultativă în redactarea inițială a legii Curții Constituționale, în art.23 alin.6, care prevedea că „ în perioada soluționării excepției de neconstituționalitate, instanța poate dispune, prin încheiere motivată, suspendarea judecării”, dar în anul 1997 a intervenit modificarea în sensul suspendării automate, imperative a judecării cauzei în fond (art.23 alin.5).

Din acest moment a fost deschis drumul către abuzurile părților din proces, care au exercitat numai acest drept cu rea credință, fără temei, aducând atingere drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte părți.

O statistică a aplicării acestei suspendări imperative arată că cei mai prejudiciați de pe urma exercitării abuzive a textului de lege actual sunt comercianții, care sunt obstrucționați în normala desfășurare a raporturilor economice; deși sistemul de drept românesc prevede pentru comercianți termene și condiții care să asigure celeritatea raporturilor economice, în cazul acestui text de lege **efectul este contrar**.

O dovadă în plus a faptului că sesizările privind excepția de neconstituționalitate au urmărit prelungirea artificială și nejustificată a proceselor este faptul că **toate excepțiile de neconstituționalitate** a dispozițiilor din Legea nr.64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, cu modificările ulterioare **au fost respinse de Curtea Constituțională ca neîntemeiate**.

Mai mult, nu este întâmplător faptul că părțile au folosit acest instrument de tergiversare începând cu anul 1999, deci după intrarea în vigoare a dispozițiilor privind suspendarea automată a cauzelor.

Așadar, este imperios necesară intervenția judecătorului care, în virtutea rolului său activ, poate aprecia, în funcție de natura și împrejurările cauzei, necesitatea suspendării unei cauze, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate.

Un caz asemănător de suspendare legală lăsată la aprecierea judecătorului este suspendarea cauzei de fond pe durata judecării cererii de strămutare, conform Codului de procedură civilă, art.40.

Procedura strămutării are, de asemenea, un regim legal diferit, cu caracter derogatoriu, oferind posibilitatea unei părți dintr-un proces de a elimina pronunțarea unei hotărâri pârținoare, acolo unde sunt îndeplinite condițiile specifice acestei proceduri derivate.

Ambele proceduri contribuie la evitarea unor tergiversări în soluționarea cauzei, rezolvându-se un incident procesual cu privire la instanța sesizată (în cazul strămutării), respectiv, la constituționalitatea unui text de lege (în cazul excepției de neconstituționalitate).

Datorită asemănării dintre cele două proceduri speciale, **considerăm oportună aplicarea, cu modificările de rigoare, a textelor din Codul de procedură civilă referitoare la suspendarea facultativă a cauzei pe perioada soluționării cererii de strămutare la procedura de soluționare a excepției de neconstituționalitate.**

Astfel, în cazul strămutării, ***președintele instanței*** competente să soluționeze cererea de strămutare (instanța superioară instanței de fond, sau Înalta Curte de Casație și Justiție, în funcție de motivele invocate) ***apreciază și asupra necesității suspendării cauzei*** în raport cu motivele de strămutare invocate, după cum soluționează însăși cererea de strămutare.

Prin similitudine, în cazul excepției de neconstituționalitate, judecătorul care apreciază asupra suspendării este ***Președintele Curții Constituționale***.

Procedura de soluționare a strămutării este astfel gândită, încât invocarea motivelor să nu fie abuzivă și să permită totuși parcurgerea fazelor procedurale într-un termen rezonabil.

Tot în raport cu motivele de strămutare invocate instanța competentă să o soluționeze va aprecia și cu privire la menținerea sau desființarea actelor îndeplinite înainte de strămutare de instanța investită cu soluționarea cauzei. Este necesară introducerea unor dispoziții asemănătoare și în cadrul procedurii de soluționare a excepției de neconstituționalitate.

Având în vedere toate aceste aspecte, considerăm că suspendarea judecării cauzelor nu trebuie să fie imperativă, ci trebuie apreciată de la caz la caz de către Președintele Curții Constituționale.

În acest fel este asigurată exercitarea drepturilor procesuale ale părților cu bună credință și derularea normală a etapelor procesuale.

Prin urmare, vă supunem atenției aceste modificări ale Legii nr.47/1992, republicată, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Senator,

György Frunda